

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8P/43/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413202154
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2013:5413202154.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: P. A. nar. XX.XX.XXXX a J. A. nar. XX.XX.XXXX, deti rodičov: matka - P. A. nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX a otec - J. A. nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, maloleté deti t.č. umiestnené v Detskom domove, Necpaly 44, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, v konaní o návrhu rodičov P. A. a J. A. na vrátenie detí rodičom, takto

rozhodol:

Súd návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti nariadenej nad maloletými deťmi A.: P. nar. XX.XX.XXXX a J. nar. XX.XX.XXXX a na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov, z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Podaním doručeným súdu 24.04.2013 rodičia maloletých detí žiadali, aby boli ich maloleté deti P. a J., ktoré im boli odobraté a umiestnené do Detského domova v Necpaloch, vrátené späť. Toto podanie rodičov, z ktorého je zrejmé čoho sa rodičia domáhajú, nemalo náležitosti návrhu na začatie konania v zmysle § 79 ods. 1 v spojení s § 42 ods. 3 O. s. p., preto tunajší súd uznesením č.k. 8P/43/2013-9 z 25.04.2013 začal konanie o zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi A.: P. nar. XX.XX.XXXX a J. nar. XX.XX.XXXX a o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov.

Kolízny opatrovník 22.05.2013 doručil súdu správu, v ktorej uviedol, že bolo vykonané šetrenie pomerov v domácnosti rodičov detí a boli zistené nasledovné skutočnosti:

Po umiestnení maloletých detí do detského domova, rodičov často úrad navštevuje v ich domácom prostredí. Rodina žije v staršom rodinnom dome, ktorý pozostáva z kuchyne, dvoch obytných miestností, kúpeľne s WC a pivničných priestorov. Domácnosť je vedená v priemernej čistote. Počas návštev sociálnych pracovníčok sa rodičia detí zväčša doma nenachádzali, občas bola doma prítomná matka, otec bol v práci. Počas poslednej návštevy bola v domácnosti prítomná matka detí, otec bol v práci. Matka uviedla, že navštevuje ÚPSVaR Dolný Kubín z dôvodu vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespoluprácu s úradom a preukázania, že nepracuje a nemá žiadny príjem. Otec detí je zamestnaný vo firme L.S. com. s.r.o. Náместovo ako vodič taxíka na dohodu o pracovnej činnosti. Z výpovede matky vyplynulo, že svoje maloleté deti boli obaja rodičia pozrieť v detskom domove v máji 2013. V období od apríla do novembra 2012 akreditovaný subjekt Spoločnosť priateľov z detských domovov Úsmev ako dar, realizoval, v rámci schválených priorít na rok 2012, sanáciu rodinného prostredia maloletých detí A.. Sanácia neprebehla úspešne a nedosiahol sa stanovený cieľ. Od obdobia, kedy boli maloleté deti umiestnené v Detskom domove Necpaly a následne v profesionálnej rodine, oddelenie sociálnych

vecí ÚPSVaR Dolný Kubín viacnásobne, aj za spolupráce samosprávneho orgánu, monitorovalo a pravidelne kontrolovalo biologických rodičov, za účelom vytýčených cieľov v rámci sanácie. Tieto aktivity neboli úspešné a preto, vzhľadom na uvedené skutočnosti, navrhujú ponechať maloleté deti naďalej v starostlivosti detského domova.

Rodičia detí - navrhovatelia, sa nariadeného pojednávania, napriek riadne vykázanému doručeniu, nezúčastnili, svoju neúčast' žiadnym spôsobom neospravedlnili, preto súd v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. konal a rozhodol aj v ich neprítomnosti, vychádzajúc z obsahu spisu a vykonaných dôkazov.

Kolízny opatrovník na pojednávaní žiadal, aby súd návrh rodičov na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietol, nakoľko také rozhodnutie nie je v záujme maloletých detí. Oni často vykonávali šetrenie v rodine rodičov. Z týchto šetrení boli súdu zasielané správy, pričom pomery v rodine sa od odňatia detí rodičom nezmenili k lepšiemu. Spolupráca s rodičmi nebola dobrá. Obidvaja požadovali vrátenie detí, avšak nespolupracovali s úradom práce ani s ďalšími subjektmi, ako napr. so subjektom Úsmev ako dar. Boli zisťované stanoviská obce, tiež aj obyvateľov obce, či sa niečo v rodine zmenilo a bolo zistené, že rodičia naďalej požívajú neprímerane alkohol a ich vzťahy sú konfliktné. Rodičia neprejavovali skutočný záujem o deti. Odkedy sú deti v ústavnej starostlivosti, tak ich navštevovali rodičia, ale zriedkavo, keď mal otec služobnú cestu v blízkosti detí. Bola také možnosť, že sa zariadia stretnutia rodičov s deťmi aj za pomoci starostu obce, ktorý bol ochotný zabezpečiť dovoz rodičov do detského domova aj v spolupráci so subjektom Úsmev ako dar, čo však rodičia nevyužili a s deťmi sa stretli jedenkrát až po podaní tohto návrhu. Komunikácia s rodičmi bola problematická. Otec sa niekedy dostavoval na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny bez prítomnosti matky, aj bez predvolania. Dožadoval sa vrátenia detí, ale keď chceli s ním riešiť situáciu a podmienky pre vrátenie detí, tak jeho správanie bolo agresívne.

Súd vykonal dokazovanie predovšetkým oboznámením sa s rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/59/2011-115 zo dňa 29.11.2011, s uznesením č.k. 10PPOm/1/2010-4 zo dňa 28.10.2010, s rozsudkom č.k. 6P/20/2012-69 zo dňa 16.05.2012, so správou psychiatricky MUDr. Devečkovej podanou na matku zo dňa 02.05.2013, so správou starostu Obce Chlebnice zo dňa 02.05.2013, so záverečnou správou týkajúcou sa sanácie rodinného prostredia rodičov prebiehajúcej v období od 02.04.2012 do 30.11.2012 podanou spoločnosťou priateľov detí z detských domovov - Úsmev ako dar zo dňa 18.12.2012, so správami o priebehu ústavnej starostlivosti podanými Detským domovom Necpaly zo dňa 06.05.2013 ako aj ďalšími jeho správami založenými v spise sp.zn. 4P/59/2011 a správami kolízneho opatrovníka o priebehu ústavnej starostlivosti nad deťmi.

Vykonaným dokazovaním bol zistený nasledovný skutkový a právny stav:

Predbežným opatrením tunajšieho súdu nariadeným uznesením č.k. 10PPOm/1/2010-4 zo dňa 28.10.2010, boli maloleté deti A. P. a J. dočasne umiestnené do Detského domova Necpaly a to predovšetkým z dôvodu, že rodičia nedokázali zabezpečiť primeranú starostlivosť o deti, nakoľko obaja požívali alkoholické nápoje, opúšťali svoje deti, medzi rodičmi boli konflikty, na čo upozorňovali aj najbližší príbuzní rodičov. Ošetrujúca lekárka maloletých detí oznámila zanedbávanie detí svojimi rodičmi. Rozsudkom č.k. 4P/59/2011-115 zo dňa 29.11.2011 bola nad maloletými deťmi P. a J. A. nariadená právoplatne ústavná starostlivosť s miestom výkonu v Detskom domove Necpaly. Dôvodom tohto rozhodnutia bolo zistenie, že rodičia detí dlhodobo nezvládajú starostlivosť o maloletých, požívajú vo zvýšenej miere alkohol a aj napriek tomu, že maloleté deti im boli odňaté už v októbri 2010, do rozhodnutia súdu sa nesnažili zmeniť spôsob svojho života. Boli konštatované konflikty medzi rodičmi, ktoré vyústili aj do prejavov fyzického násillia. Zo správy detského domova vyplýva, že mal. P. vyžaduje osobitný prístup, ktorý jej rodičia nie sú schopní poskytnúť. Za daného stavu bola výchova detí vážne ohrozená. Rozsudkom č.k. 6P/20/2012-69 zo dňa 16.05.2012 bola upravená vyživovacia povinnosť oboch rodičov k maloletým deťom P. a J. a každý z rodičov bol zaviazaný platiť na výživu každého dieťaťa sumu vo výške zákonom stanoveného minimálneho výživného, počnúc od 28.10.2010, s uložením povinnosti doplatiť zameškané výživné na každé z detí vo výške 479,73 EUR v povolených splátkach vo

výške 10,- EUR mesačne. Zo správ o priebehu ústavnej starostlivosti, ktoré boli podávané pravidelne Detským domovom Necpaly a tiež aj kolíznym opatrovníkom, vyplýva, že obe maloleté deti boli v čase príchodu do ústavného zariadenia, k čomu došlo 28.10.2010, v zanedbanom stave. Mal. J. zaostával vo vývoji, reč mal. P. bola nezrozumiteľná, mala veľmi slabú slovnú zásobu. Vzhľadom na intelekt P., je táto vzdelávaná podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Vyžaduje zvýšený individuálny prístup, pravidelnú prípravu na vyučovanie, dieťa pravidelne navštevuje špeciálno-pedagogickú, aj logopedickú poradňu. Deti urobili počas trvania ústavnej starostlivosti výrazný pokrok, vývoj mal. J. je primeraný jeho veku. Ústavná starostlivosť sa realizovala v detskom domove do 01.02.2011, odkedy boli deti umiestnené do profesionálnej rodiny F. X. a od 01.07.2011 sa im poskytuje starostlivosť v profesionálnej rodine J. X.. Medzi maloletými deťmi a profesionálnou rodinou a jej členmi sa vytvorili blízke citové vzťahy. J. X., ktorý je zamestnancom DD Necpaly, má seriózný záujem o zverenie maloletých detí do jeho pestúnskej starostlivosti. Z podaných správ Detského domova Necpaly vyplýva, že rodičia s detským domovom nespolupracujú, ich záujem o deti nie je dostatočný a skutočný. Rodičia boli s deťmi v telefonickom kontakte, resp. posielali deťom pohľadnice. Osobné kontakty boli minimálne. Bolo plánované spoločné stretnutie rodičov s deťmi v priebehu sanácie, ktoré sa však nerealizovalo. Rodičia prišli deti navštíviť krátko po ich umiestnení v ústavnom zariadení. Posledný kontakt sa uskutočnil 04.05.2013, t.j. až po podaní návrhu, ktorý je predmetom tohto konania a pred touto návštevou rodičia deti dlhú dobu nenavštevovali. Detský domov vyjadril stanovisko, že vzhľadom k tomu, že sanácia rodiny zlyhala, rodičia nie sú schopní zabezpečiť deťom riadnu výchovu a starostlivosť a nie je ani predpoklad, že by sa situácia v rodine zmenila, je v záujme zdravého vývinu detí, ich zverenie do náhradnej rodinnej starostlivosti v pestúnskej forme. Záujem rodičov o deti je iba verbalizovaný, aktivita rodičov nie je dostatočná. Zo správy podanej Úsmevom ako dar zo dňa 18.12.2012 vyplýva, že v období od 02.04.2012 do 30.11.2012 prebiehala sanácia rodinného prostredia rodičov, ktorá bola neúspešná. Rodičia nedostatočne spolupracovali; podľa vyjadrenia odborníkov je rodina dysfunkčná, správanie sa členov rodiny voči sebe je nepriateľské, zlyháva ich vzájomná komunikácia. Podľa vyjadrenia psychológa, obce aj širšej rodiny rodičov, u oboch je prítomná závislosť na alkohole a k svojej závislosti majú nedostatočný náhľad. Na poslednom stretnutí uskutočnenom v rámci spolupráce s Úsmevom ako dar v novembri 2012, sa sama matka detí vyjadrila, že deťom je lepšie v domove, lebo s manželom má veľmi konfliktné vzťahy. V správe sa konštatuje, že rodina nie je v súčasnosti zdrojom bezpečia a istoty pre dieťa, rodičia pre neprimerané požívanie alkoholických nápojov nemôžu poskytnúť deťom adekvátnu starostlivosť v zmysle zabezpečenia ich základných životných potrieb. Starosta obce, v ktorej rodičia žijú, v správe zo dňa 02.05.2013 uviedol, že aj po odobratí detí zo starostlivosti rodičov, títo navštevujú pohostinstvá a v obci ich často vídať pod vplyvom alkoholu. Podľa vyjadrenia obyvateľov obce a ich susedov, dochádza u nich pomerne často ku konfliktom, hlavne po požití alkoholických nápojov. Ich správanie sa na verejnosti bolo viackrát konfliktné, väčšinou keď je P. A. pod vplyvom alkoholu, a starosta obce ako aj poslanci sa zaoberali sťažnosťami občanov na konfliktné správanie rodičov a vyhrážanie. Psychiatricka MUDr. Devečková v správe podanej 02.05.2013 oznámila, že matka bola liečená v psychiatrickej ambulancii pre problémy s alkoholom, avšak spolupráca s ňou bola problematická a pre nedostatočnú spoluprácu bola liečba ukončená. Posledná kontrola bola dňa 28.03.2012.

Podľa § 55 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení (ďalej len „ZoR“), ods.:

1/ Súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

2/ Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

3/ Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Súd požadované zrušenie nariadenej ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi zamietol, pretože nepriaznivé rodinné pomery, ktoré boli dôvodom odňatia detí zo starostlivosti ich rodičov, napriek tomu, že od nariadenia ústavnej starostlivosti v novembri 2011 uplynula dlhá doba, ostali nezmenené. Rodičia svoj záujem o deti vyjadrujú len slovne, nie sú schopní zmeniť svoj nezodpovedný spôsob života a vytvoriť primerané podmienky pre návrat detí do rodiny tak, aby bol zabezpečený všestranný zdravý vývoj detí. Dokazovaním bolo zistené, že medzi rodičmi naďalej pretrvávajú vážne manželské konflikty, nepripúšťajú si skutočnosť, že nadmerne požívajú alkoholické nápoje a nie sú ochotní absolvovať potrebné protialkoholické liečenie. Ich správanie aj v širšom okolí - k príbuzným, susedom, ale aj k subjektom, ktoré boli zapojené do sanácie ich rodiny, je konfliktné, ich spolupráca bola nedostatočná. Za takejto situácie by zdravie detí, v prípade ich návratu k rodičom, bolo vážne ohrozené. Rodičia nevyužili ani ponúknuté možnosti na upevnenie vzťahu s deťmi počas nariadenej ústavnej starostlivosti, vyživovaciu povinnosť k deťom si neplnia. Ústavná starostlivosť plní svoj účel a bol zistený predpoklad možného zverenia maloletých detí do pestúnskej starostlivosti, čo je v záujme detí, nakoľko deti tak môžu vyrastať vo fungujúcom rodinnom prostredí, čo má prednosť pred kolektívnou ústavnou výchovou. To však neznamená, že v budúcnosti nemôže dôjsť k zmene v starostlivosti o deti, avšak za splnenia tej podmienky, že rodičia dokážu vytvoriť pre svoje deti vhodné výchovné prostredie, predovšetkým keď zmenia svoje správanie a svoje priority. Z uvádzaných dôvodov súd ich návrh ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O. s. p.).

V prípade podania odvolania, toto treba podať v potrebnom počte rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami. V tomto prípade v štyroch vyhotoveniach. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.).